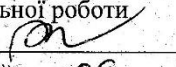


Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра всесвітньої історії


«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
« 11 » 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика навчання історії

для студентів

спеціальності	032 «Історія та археологія»
освітнього рівня	перший (бакалаврський)
освітньої програми	032.00.01 «Історія та археологія»


19

Київ 2019

Розробники: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Київського університету імені Бориса Грінченка Голованов Сергій Олександрович

Викладачі: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Київського університету імені Бориса Грінченка Голованов Сергій Олександрович

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) всесвітньої історії
Протокол від 30 серпня 2019 р. № 1
Завідувач кафедри [підпис] (І.В. Срібняк)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) О.О.С. "Історія та державність"
23.09. 2019 р.
Керівник освітньої програми [підпис] (О.О. Салата)

Робочу програму перевірено
23.09. 2019 р.
Заступник директора/декана [підпис] (В.М. Завадський)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	3	-
Семестр	5,6	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	42	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	40	-
Форма семестрового контролю	Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення даного курсу має спонукати студентів до глибокого вивчення теоретичних основ методики викладання історії, дослідження теоретичної спадщини вітчизняної та зарубіжної педагогічної думки, цілісне її сприймання, вироблення практичних умінь та навичок, необхідних для забезпечення високої ефективності навчання історії.

Завдання:

Вправність мислення:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК 2. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби та вразливі місця, суперечності і неповноту аргументації.
- ЗК 3. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань і стратегій/способів мислення.
- ЗК 4. Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час.

Розвиненість рефлексії:

- ЗК 5. Здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім.
- ЗК 6. Критичність та самокритичність мислення.
- ЗК 7. Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.

Інтелектуальна комунікація:

- ЗК 8. Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.
- ЗК 9. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.
- ЗК 10. Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.
- ЗК 11. Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі.
- ЗК 12. Відкритість, здатність сприймати і враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.
- ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Мовно-текстологічна здатність:

- ЗК 14. Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.
- ЗК 15. Порівняння змісту різних текстів, пошук та узагальнення інформації з досліджуваної проблеми.
- ЗК 16. Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту.

ЗК 17. Здатність використовувати (усно і письмово) державну мову в усіх сферах суспільного життя, читати фахову літературу іноземною, зокрема англійською мовою.

Особиста ціннісно-вольова налаштованість:

ЗК 18. Інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недоброчесності.

ЗК 19. Розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків.

ЗК 20. Здатність працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.

ЗК 21. Здатність життєво й фахово реалізувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.

ЗК 22. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.

ФК 12. Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.

3.Результати навчання за дисципліною

ПРН 20. Здатність застосовувати сучасні методики викладання історії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I.							
Дидактичні форми навчання							
Тема 1. Процес навчання та його принципи. Поняття «форми» в сучасній дидактиці.	6	2					4
Тема 2. Класно-урочна форма навчання та її альтернативи.	10	2	4				4
Тема 3. Додаткові форми організації навчання та їх розвиток у дидактиці.	9	2		2			5
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем I	27	6	4	2			13
Змістовий модуль II.							
Методи, прийоми та засоби навчання історії.							
Тема 4. Поняття методу та прийому навчання.	10	2	4				4
Тема 5. Поняття засобу навчання історії. Різні типи навчальних текстів як найважливіший засіб навчання історії.	10	2	4				4
Тема 6. Наочність у навчанні історії. Технічні засоби навчання (ТЗН).	6			2			4
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем II	28	4	8	2			12
Змістовий Модуль III.							
Компетентісно орієнтований підхід до навчання історії							
Тема 7. Компетентність як педагогічне явище. Поняття та сутність компетентності.	11	2	4				5
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем III	13	2	4				5
Змістовий модуль IV.							
Технологічний підхід в освіті							
Тема 8. Технології навчання. Репродуктивна технологія навчання. Технологія цілепокладання.	9	2	2				5
Тема 9. Інтерактивне навчання. Технологія розвитку критичного мислення. Технологія евристичного навчання.	11		4	2			5
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем IV	22	2	6	2			10
Підготовка та проходження контрольних заходів							30
Усього годин	120	14	22	6			40

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Дидактичні форми навчання

Лекція 1.

Процес навчання та його принципи. Поняття «форми» в сучасній дидактиці.

Тематичний план:

1. Основні категорії та завдання сучасної дидактики.
2. Процес навчання: його структура, основні принципи навчання.
3. Поняття «форми» навчання.
4. Форма навчання та форма організації навчання, їх функції та класифікація

Основні поняття теми: дидактика; структура процесу навчання; форми навчання; форма організації навчання.

Лекція 2.

Класно-урочна форма навчання та її альтернативи.

Тематичний план:

1. Основні елементи класно-урочної форми навчання, її переваги та недоліки.
2. Бел-ланкастерська система взаємного навчання.
3. Батовська система навчання.
4. Мангеймська система навчання.
5. Система індивідуального навчання - Дальтон-план.
6. Колективний спосіб навчання.
7. План Трампа.
8. Лекційно-семінарська форма організації навчання.

Основні поняття теми: система навчання, бел-ланкастерська система взаємного навчання, батовська система навчання, мангеймська система навчання, система індивідуального навчання -дальтон-план, колективний спосіб навчання, план Трампа, лекційно-семінарська форма організації навчання.

Лекція 3.

Додаткові форми організації навчання та їх розвиток у дидактиці.

Тематичний план:

1. Супровідні форми організації навчання: навчальна екскурсія, практикум, ділова гра, тренінг, факультативні курси, елективні курси, навчальна конференція, навчальні консультації - їх мета, структура, особливості підготовки та проведення;
2. Допоміжні форми організації навчання: предметні гуртки, майстерні, навчальні лабораторії, шкільні наукові об'єднання, олімпіади, турніри, конкурси, виставки - їх завдання та значення, особливості проведення, нестандартні форми проведення.

Основні поняття теми: супровідні форми організації навчання; допоміжні форми організації навчання.

СЕМІНАРСЬКІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ДО I ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ.

Семінарське заняття 1-2.

Позакласна робота з історії.

План заняття:

1. Завдання та зміст позакласної роботи з історії.
2. Основні форми позакласної роботи з історії, їх характеристика та особливості.
3. Організація та планування роботи історичного гуртка, товариства, факультативу.
4. Проведення історичних днів, вечорів, тижнів.

5. Організація та проведення історичних олімпіад та дослідницької роботи учнів з історії.

Практичне завдання 1.

1. Підготувати план та сценарій проведення в школі тижня історії або іншого позакласного заходу з історії.
2. Розробити план роботи історичного гуртка або факультатив.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Методи, прийоми та засоби навчання історії.

Лекція 1

Поняття методу та прийому навчання.

Тематичний план:

1. Поняття «методи навчання та прийоми навчання історії».
2. Різноманітні підходи до класифікації методів викладання історії та їх характеристика.
3. Сутність та зміст традиційних методів навчання: розповідь та пояснення вчителя, бесіда, робота з книгою, ілюстрація та демонстрація тощо.

Основні поняття теми: методи навчання; прийоми навчання; традиційні методи навчання.

Лекція 2

Поняття засобу навчання історії. Різні типи навчальних текстів як найважливіший засіб навчання історії.

Тематичний план:

1. Поняття «засоби навчання». Класифікація засобів навчання.
2. Актуальні проблеми шкільного підручника з історії.
3. Використання методичних можливостей підручника історії.
4. Класифікація текстових засобів навчання.
5. Методика роботи з історичним документом.
6. Художня та науково-популярна література у навчанні історії.
7. Проблема інтерпретації навчальних текстів на уроках історії.

Основні поняття теми: підручник; інтерпретація; методичний апарат; структура підручника; текст і поза текстові компоненти; класифікація навчальних текстів; історичний документ; первинне, вторинне джерело; художня та науково-популярна література.

СЕМІНАРСЬКІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ДО II ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ.

Практичне заняття 1

Наочність у навчанні історії. Технічні засоби навчання (ТЗН) .

План заняття:

1. Класифікація текстових засобів навчання та особливості роботи з ними..
2. Класифікація наочних засобів навчання.
3. Особливості роботи з наочними засобами навчання.
4. ТЗН: класифікація та особливості роботи з їх різними видами.
5. Форми роботи з використанням технічних засобів навчання

Практичне завдання: 1. Підготувати фрагмент подачі нового матеріалу з використанням карти.
2. Підготувати фрагмент викладання нового матеріалу з використанням ТЗН.

Семінарське заняття 1-2.
Контроль та оцінювання знань учнів.

План заняття:

1. Головні функції та види системи перевірки знань та умінь учнів.
2. Вимоги щодо контролю та оцінювання: організація, методи та прийоми перевірки знань та умінь учнів.
3. Рівні навченості учнів.
4. Засоби стимулювання навчальної діяльності учнів.
- 5.

Семінарське заняття 3-4.
Структура історичних знань учнів.

План заняття:

1. Методи і методичні прийоми засвоєння історичних знань: класифікація фактів, їх специфічні особливості; критерії відбору фактів на урок; критерії відбору фактів на урок;
2. Методи і методичні прийоми засвоєння історичних понять: роль понять у навчанні історії та їх класифікації; шляхи і засоби формування історичних понять.
3. Методи і методичні прийоми засвоєння учнями історичних закономірностей.

Рекомендована література: 111, 184, 237, 258.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.
Компетентісно орієнтований підхід до навчання історії

Лекція 1.

Компетентність як педагогічне явище. Поняття та сутність компетентності.

Тематичний план:

1. Поняття компетенція, компетентність, освітня компетенція, освітня компетентність.
2. Підходи європейських експертів до визначення внутрішньої структури компетентності.
3. Функції компетентності в системі освіти. Ключові, загально предметні та предметні компетенції.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ ДО III МОДУЛЯ.

Семінарське заняття 1-2.

Система перевірки та оцінювання навчальних досягнень учнів у процесі навчання історії

План заняття:

1. Головні функції та види системи перевірки знань та умінь учнів.
2. Організація, методи та прийоми перевірки знань та умінь учнів.
3. Оцінка результатів навчання.
- г) складання хронологічних та синхроністичних таблиць;
- д) словникова робота та робота з історичними поняттями;
- е) творчі роботи учнів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Технологічний підхід в освіті.

Лекція 1.

Технології навчання. Репродуктивна технологія навчання. Технологія цілепокладання

Тематичний план:

1. Поняття технологія та технологія навчання. Загальні правила й принципи технологій навчання.
2. Класифікація педагогічних технологій.
3. Характеристика репродуктивної технології навчання, її переваги й недоліки.
4. Характеристика технології цілепокладання. Категорії навчальних цілей у когнітивній (пізнавальній) та афективній (емоційно-ціннісній) сферах навчання.

СЕМІНАРСЬКІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ДО IV ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ.

Семінарське заняття 1.

Методика проведення нестандартних уроків з використанням новітніх технологій.

План заняття (завдання для виконання):

1. Методика проведення нестандартних уроків вивчення нового матеріалу з використанням новітніх технологій навчання.
2. Методика проведення нестандартних уроків комбінованого типу з використанням новітніх технологій навчання.
3. Методика проведення нестандартних уроків підсумково-узагальнюючого типу з використанням новітніх технологій навчання.
4. Методика проведення нестандартних уроків перевірки та оцінювання знань і умінь учнів з використанням новітніх технологій навчання.

Семінарське заняття 2-3.

Інтерактивне навчання. Технологія розвитку критичного мислення. Технологія евристичного навчання.

План заняття (завдання для виконання)

1. Основні характеристики та принципи критичного мислення. Методична модель пізнавального процесу в контексті технології критичного мислення.
2. Методична модель пізнавального процесу в контексті технології критичного мислення.
3. Принципи дидактичної евристики. Варіанти побудови евристичного заняття.

Практичне заняття 1.

Репродуктивна технологія навчання. Технології розвивального навчання. Ігрові технології навчання. Система модульного навчання.

План заняття (завдання для виконання)

1. Репродуктивна технологія навчання, її переваги й недоліки.
 2. Зміст та особливості технології розвивального навчання.
 3. Ігрові технології навчання.
 4. Поняття "модульне навчання". Основні підходи до організації модульного навчання.
- Практичне завдання: Підготувати для демонстрації на уроці приклад застосування ігрової технології навчання.

6. Контроль навчальних досягнень.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекції	1	3	3	2	2	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	2	2	4	4	2	2	3	3
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	-	-	1	1
Робота на семінарському занятті	10	2	20	4	40	2	20	3	30
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	-	-	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	1	5	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			76		97		53		80
Максимальна кількість балів: 306									
Розрахунок коефіцієнта: $60/306 = 0.196$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Розділи	Години	Бали
Змістовий модуль I		
Тема 1. Процес навчання та його принципи. Поняття «форми» в сучасній дидактиці	4	5
Тема 2. Класно-урочна форма навчання та її альтернативи	4	5
Тема 3. Додаткові форми організації навчання та їх розвиток у дидактиці	5	5
Разом:	13	15
Змістовий модуль II		
Тема 4. Поняття методу та прийому навчання	4	5
Тема 5. Поняття засобу навчання історії. Різні типи навчальних текстів як найважливіший засіб навчання історії	4	5
Тема 6. Наочність у навчанні історії. Технічні засоби навчання (ТЗН)	4	5
Разом:	12	15
Змістовий модуль III		
Тема 7. Компетентність як педагогічне явище. Поняття та сутність компетентності	5	5
Разом:	5	5
Змістовий модуль IV		
Тема 8. Технології навчання. Репродуктивна технологія навчання. Технологія цілепокладання	5	5
Тема 9. Інтерактивне навчання. Технологія розвитку критичного мислення. Технологія евристичного навчання	5	5
Разом:	10	10
Усього за семестр:	40	45

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і практичних занять.

Форма проведення – письмова, письмово-усна.

Завдання для модульної контрольної роботи та критерії їх оцінювання розробляються лектором. Він проводить і оцінює модульні контрольні роботи.

Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Письмові контрольні роботи зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Результати перевірки письмових контрольних завдань доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Студент, який не згоден з отриманою за результатами модульного контролю оцінкою, має право подати апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. У цьому випадку завідувач кафедри призначає апеляційну комісію, яка зобов'язана розглянути апеляцію в присутності студента.

Оцінка	Критерії
20 – 25 БАЛІВ	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
14 – 19 БАЛІВ	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.
8 – 13 БАЛІВ	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0 – 7 БАЛІВ	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю – письмова. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Рівень знань	Оцінка	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	31 – 40	Відповідь студента: містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірно розуміння змісту основних теоретичних положень; вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.

Добрий рівень	21 – 30	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	11 – 20	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання; у роботі багато грубих орфографічних помилок;
Незадовільний рівень	0 – 10	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

6.5.Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Що таке методика навчання історії? Визначте об'єкт та предмет методики навчання історії як науки.
2. З яких компонентів складається процес навчання історії яка система? Як пов'язані між собою компоненти процесу навчання історії?
3. В чому полягає зв'язок методики навчання історії з іншими науками.
4. Від яких факторів залежить відбір та структурування змісту шкільних історичних курсів?
5. Якими є завдання методики як науки?
6. Якими є мета і завдання шкільної історичної освіти в Україні в основній школі?
7. Схарактеризуйте основні етапи і методи педагогічного дослідження.
8. Які проблеми методики історії є найбільш актуальними сьогодні?
9. Схарактеризуйте поняття "гармонійно, всебічно розвинена особистість".
10. Дайте визначення міжпредметних та міжкурсових зв'язків історії. Яка їх роль у навчанні історії.
11. Як ви розумієте поняття "інтегроване навчання"?
12. Які ключові компоненти професійної компетентності вчителя історії ви знаєте?
13. Якою є роль вчителя історії в навчальному процесі? Які вимоги ставить сучасне суспільство - до вчителів історії?
14. В чому полягає педагогічна творчість вчителя?
15. Схарактеризуйте суть реформування шкільної історичної освіти в Україні. Якими є основні принципи суспільствознавчої та історичної освіти?
16. Схарактеризуйте освітньо-виховні завдання шкільної історичної освіти.
17. Яку роль відіграє кабінет історії в навчальному процесі?
18. Що таке структура шкільної історичної освіти? Схарактеризуйте лінійну структуру шкільної історичної освіти.
19. Схарактеризуйте концентричну структуру шкільної історичної освіти. Якими є переваги і недоліки лінійного та концентричного підходів щодо структури шкільної історичної освіти.
20. Що таке синхронізоване викладання курсів вітчизняної та всесвітньої історії?
21. Що таке зміст освіти? З яких елементів складається зміст шкільної історичної освіти?
22. Що таке емпіричний та теоретичний рівні вивчення історичних знань?
23. Назвіть основні підходи до класифікації історичних фактів у методичній науці.
24. Історичні поняття, їх класифікація та етапи формування.
25. Історичні уявлення, види історичних уявлень, основні етапи їх формування.

26. Вміння, прийоми, навичка пізнавальної діяльності учнів. Якою є послідовність роботи вчителя над формуванням в учнів того чи іншого вміння?
27. Структурні компоненти сучасного підручника з історії. Які можливості створює кожен з них для організації пізнавальної діяльності учнів?
28. Схарактеризуйте структуру та завдання процесу навчання, принципи процесу навчання.
29. Поняття "форми" в сучасній дидактиці. Назвіть і схарактеризуйте відомі вам форми навчання.
30. Класифікація текстових засобів навчання та особливості роботи з ними.
31. Класифікація наочних засобів навчання. Особливості роботи з наочними засобами навчання.
32. ТЗН: види та особливості роботи з ними.
33. Назвіть та схарактеризуйте основні форми позакласної роботи з історії.
34. В чому полягають особливості організації та планування роботи історичного гуртка, товариства, факультативу.
35. Методика організації та проведення історичних днів, вечорів, тижнів.
36. Методика організації та проведення історичних олімпіад та дослідницької роботи учнів з історії.
37. Основні завдання та напрямки краєзнавчо-пошукової позакласної роботи. Як можна використати краєзнавчий матеріал на уроках історії.
38. Що таке "методи навчання" історії? Які методи навчання історії ви знаєте.
39. Які підходи до класифікації методів навчання історії ви знаєте?
40. Схарактеризуйте суть та зміст усних методів навчання.
41. Схарактеризуйте суть та зміст практичних методів навчання.
42. Схарактеризуйте суть та зміст таких методів, як ілюстрація та демонстрація, робота з документами.
43. Схарактеризуйте суть та зміст евристичного методу навчання.
44. Схарактеризуйте суть та зміст когнітивних методів навчання.
45. Схарактеризуйте суть та зміст креативних методів навчання.
46. Схарактеризуйте суть та зміст оргдіяльнісних методів навчання.
47. Схарактеризуйте суть реформування оцінювання знань та вмінь учнів. В чому полягають вимоги щодо контролю та оцінювання знань та вмінь учнів?
48. Схарактеризуйте основні етапи проектування уроку історії.
49. Назвіть відомі вам основні типи уроків історії.
50. Схарактеризуйте структуру уроку вступного.
51. Схарактеризуйте структуру уроку вивчення нового матеріалу.
52. Схарактеризуйте структуру уроку комбінованого.
53. Схарактеризуйте структуру уроку підсумково-узагальнюючого.
54. Схарактеризуйте структуру уроку контролю знань та вмінь учнів.
55. Які уроки прийнято називати нестандартними? В чому полягає їх актуальність?
56. Які групи нестандартних уроків вам відомі?
57. Які форми проведення нестандартних уроків вам відомі? Опишіть основні правила проведення та регламент одного з них.
58. В чому полягає актуальність мотивації навчальної діяльності? Як створити мотиваційні моменти на уроці історії?
59. Які прийоми розвитку пізнавальних мотивів ви знаєте?
60. Для чого складається календарне планування? Яка його структура?
61. Для чого складається поурочне планування? Яка структура поурочного плану?
62. Компетенція, компетентність: і як вони пов'язані з освітньо-виховними завданнями навчання історії?
63. Підходи європейських експертів до визначення внутрішньої структури компетентності.
64. Функції компетентності в системі освіти.

65. Ключові, загальнопредметні та предметні компетенції.
65. Змістовий комплекс педагогічних правил щодо формування компетентностей учнів.
66. Групи компетентностей та можливості продуктивного навчання.
67. Діяльність учителя, що свідчить про формування компетентності учнів.
68. Підходи до оцінювання сформованості основних груп компетентностей учнів.
69. Головні функції та види системи перевірки знань та умінь учнів.
70. Організація, методи та прийоми перевірки знань та умінь учнів.
71. Самостійна пізнавальна діяльність учнів при вивченні історії.
72. Умови підвищення ефективності самостійної роботи учнів на уроках історії.
73. Організації самостійної роботи учнів при вивченні історії
74. Поняття технологія та технологія навчання.
75. Загальні правила й принципи технологій навчання.
76. Інноваційні освітні технології.
77. Історія виникнення педагогічної технології.
78. Класифікація педагогічних технологій.
79. Характеристика репродуктивної технології навчання, її переваги й недоліки.
80. Характеристика технології цілепокладання.
81. Поняття "проект" та "проектна технологія". Типологія проектів.
82. Головні принципи та ідеї особистісно орієнтованого навчання.
83. Зміст та особливості технології розвивального навчання.
84. Ігрові технології навчання.
85. Поняття "модульне навчання". Основні підходи до організації модульного навчання.
86. Поняття інтерактивного навчання, його мета, підходи до класифікації.
87. Основні характеристики та принципи критичного мислення.
88. Поняття "евристичне навчання". Принципи дидактичної евристики.
89. Поняття "проблемне навчання". Основні етапи діяльності за технології проблемного навчання.
90. Поняття "сугестивне навчання", його принципи.
91. Поняття "колективного" та "різномірного навчання", їх компоненти та варіанти.

6.6.Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7.Навчально-методична карта дисципліни

Змістові модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
	Кількість балів за модуль	76 б.			97 б.		53б.		80б.
Лекції (теми,бали)	Л.1 (1 б.)	Л.2 (1 б.)	Л.3 (1 б.)	Л.4 (1 б.)	Л.5 (1 б.)	Л.6 (1 б.)		Л.7 (1 б.)	
Семінарські заняття (теми,бали)	С.1 -2 (22 б.)			С.3-4 (22 б.)	С.5-6 (22 б.)		С.7-8 (22 б.)	С.9 (11 б.)	С.10-11 (22 б.)
Практичні заняття (теми,бали)		Пр.1 (11 б.)		Пр.2 (11 б.)				Пр.3 (11 б.)	
Самостійна робота(бали)	15			15		5		10	
Види поточного контролю	Модульна контр. робота 25			Модульна контр. робота 25		Модульна контр. робота 25		Модульна контр. робота 25	
Підсумковий контроль (вид, бали)	Екзамен 40								

8.Рекомендована література

Основна:

1. Баханов К. Модель навчання у грі. // ІВШ. - 2000. - №10. - С 12-17.
2. Баханов К. Модель навчання у дискусії. // ІВШ. - 2000. - №9. - С 16-22.
3. Баханов К. Навчання історії без підручника за технологіє. Ю. Троїцького. // ІВШ. - 2000. - №7. - С 28-29.
4. Баханов К. Навчання історії за інтегрованою системою. // ІВШ. - 2000. - №5-6. - С. 37-43.
5. Баханов К. Навчання історії за проектною системою. // ЇВШУ. - 2000. -№ 3. - С 33-37.
6. Баханов К. Навчання історії у вальфдорській школі. // ІВШ. - 2000. - №8. - С. 13-20.

Додаткова:

7. Баханов К. Втілення ідеї "занурювання" в практику навчання історії в школі. // ІВШ. - 2001. - №11-12.-С. 34-37.
8. Баханов К. Лабораторно-практичні роботи з історії України (методичний посібник для вчителів). - К.: Генеза, 1996. - 208 с
9. Баханов К. Облік індивідуальних досягнень учнів у навчанні історії. // ЇВШУ. - 1999. -№ 2. - С 25-27.
10. Баханов К. Педагогічні інновації: навчання історії за комбінованою системою М. Гузика. // ЇВШУ. - 2000. -№ 2. - С 25-31.
11. Давлетов О. Націонал-соціалізм в сучасних українських та німецьких підручниках з історії: яке місце в них відведено показу повсякденного життя. // ІВШ. - 2000. - №11-12. - С. 29-33.
12. Єгоров Г. Експерти Ради Європи про форми і методи викладання історії. // ІВШ. - 2000. - №10.-С.
13. Єгоров Г. Підручники громадянознавства: досвід Франції. // ЇВШУ. - 1998. -№ 2. - С 53-55.
14. Комаров В. Історичні образи: як їх формувати. // ЇВШУ. - 2001. - №2. - С 26-28.
15. Копцюх Б. Використання матеріалів кабінету історії і правознавства у навчально-виховній роботі. // ІВШ. - 2001. - №2. - С 38-39.
16. Копцюх Б. Вірші-загадки у вивченні історії України (7 кл.). // ІВШ. - 1999. - №8-9. - С 25-26.
17. Король О. В. Методика викладання українського народознавства в школі: Навч.-метод. Посібник. - К., 1998.-365С. 902.7(4 Укр.) / К 68 (1 прим.)